

**Material tematic sesiune clasică/ online de coaching/ consiliere profesională/ orientare în carieră,
individuală/ personalizată și/ sau de grup**

„DreptCompAct- COMPetențe ACTuale pentru studenți la DREPT”, Cod proiect: 312957

Competențe transversale în domeniul juridic. Comunicarea (XIV)

**Competențe digitale – Metaversul și impactul acestuia în legile internaționale. Drepturile roboților
realitate sau science fiction? (H)**

Utilizarea AI în mediul academic în instruirea viitoarei forțe de muncă a viitorului este o realitate care are, în funcție de nivelul de evoluție, aspecte și caracteristici diferite în statele lumii. Pentru generațiile actuale, fiecare este nevoit să-și actualizeze informațiile despre tehnologie, să-și dezvolte abilitățile și competențele, iar tinerii chiar au acces la pregătire specifică, care să-i ajute în procesul de învățare.

- I. În februarie 2025 presa prezintă o știre despre o lansare originală: ”Universitățile chineze lansează cursuri de inteligență artificială bazate pe DeepSeek, pentru a profita de boom-ul AI”¹

Cursuri de inteligență artificială (AI / IA) au fost lansate în februarie 2025 și sunt bazate pe startup-ul chinez DeepSeek, a cărui descoperire în domeniul IA a fost descrisă drept un „moment Sputnik” pentru China și a atras atenția generală. (relatează Reuters).

DeepSeek AI, o companie de cercetare în domeniul inteligenței artificiale, este axată pe modele lingvistice eficiente din punct de vedere al costurilor și de înaltă performanță. Aceasta oferă o extensie Chrome care deblochează accesul la diverse modele lingvistice de mari dimensiuni.

Știut fiind interesul crescut al autorităților chineze pentru tehnologie și inovare, dar și pentru performanță, măsura confirmă atenția deosebită pentru EDUCAȚIE! mai ales finanțarea alocată pentru stimularea inovării științifice și tehnologice în școli și universități, care va crea noi surse de creștere pentru a doua cea mai mare economie a lumii. Performanțele DeepSeek, start-up cu sediul în Hangzhou, a fost lăudat atât de directorii din

¹ <https://www.g4media.ro/universitatile-chineze-lanseaza-cursuri-de-inteligenta-artificiala-bazate-pe-deepseek-pentru-a-profita-de-boom-ul-ai.html>- 21 Feb 2025 • Ștefan Munteanu

Silicon Valley, cât și de inginerii companiilor americane de tehnologie, care spun că modelele sale DeepSeek-V3 și DeepSeek-R1 sunt la același nivel cu cele mai avansate modele OpenAI și Meta.

Universitatea Shenzhen din provincia sudică Guangdong a lansat chiar un curs de inteligență artificială bazat pe DeepSeek, chiar din februarie 2025, cu scopul de a-i ajuta pe studenți să învețe despre tehnologiile cheie și, de asemenea, despre securitate, confidențialitate, etică și alte provocări.

Necesitatea de a armoniza cunoașterea cu moralitatea și etica este confirmată chiar prin crearea și utilizarea acestui start-up, care va „explora modul de a găsi un echilibru între inovarea tehnologică și normele etice”.²

După ce tonul a fost dat, și alte universități precum Universitatea Zhejiang din estul Chinei a început și ea să organizeze cursuri speciale DeepSeek tot din februarie 2025; Universitatea Jiao Tong din Shanghai a implementat DeepSeek pentru a actualiza instrumentele de învățare AI pentru cursurile sale (conform declarațiilor acesteia pe contul său oficial Wechat). Universitatea Renmin din China a pus, de asemenea, DeepSeek în aplicare în „domenii multiple, injectând o nouă putere pentru predare și cercetare, biroul campusului”.

Astfel, China, la doar o lună distanță de publicarea primului său plan național de acțiune pentru a construi o „națiune puternică în domeniul educației” până în 2035, care, potrivit acestuia, vizează instituirea unui „sistem educațional de înaltă calitate”, cu accesibilitate și calitate „printre cele mai bune din lume”; a transmis un semnal esențial pentru mediul academic, și doar după o lună, mediul academic chinez a și implementat start-up DeepSeek! Liang Wenfeng, fondatorul DeepSeek, s-a întâlnit chiar cu președintele Xi Jinping (fapt foarte rar!) și cu unele dintre cele mai mari nume din sectorul tehnologic chinez, precum Alibaba.

Avertismente cu privire la riscurile care apar în utilizarea AI sunt deja consemnate, un exemplu argumentat fiind exprimat în 20 sept 2025, opinia autorului George Radu ³ (*”OpenAI avertizează: modelele AI pot minți deliberat pentru a-și atinge scopurile”*) astfel, autorul articolului consemnează: *”Cercetătorii de la OpenAI au dezvăluit recent rezultate surprinzătoare privind comportamentul modelelor de inteligență artificială (AI). Acestea pot să inducă în mod deliberat în eroare oamenii, chiar atunci când sarcinile par simple sau sigure. Studiul, realizat împreună cu Apollo Research, explică modul în care compania testează tehnici pentru a împiedica „conspirația” AI, potrivit TechCrunch.”*

² Idem 1

³ https://techrider.ro/ai/openai-avertizeaza-modelele-ai-pot-minti-deliberat-pentru-a-si-atinge-scopurile/#new_tab-

„Un AI poate să se comporte într-un fel la suprafață, în timp ce își ascunde adevăratele obiective”, explică cercetătorii în comunicatul oficial. Practic, modelul poate pretinde că a finalizat o sarcină sau că a respectat o regulă, în timp ce acționează conform unor scopuri ascunse. Ca un broker de pe bursă care încalcă legea pentru a obține profit.”

Interesantă este chiar asocierea cercetătorilor, care compară acest fenomen cu un broker de pe bursă care încalcă legea pentru a obține profit. Distanța dintre adevăr și conspirație în privința denaturărilor AI sunt mai degrabă asociate unor forme simple de înșelăciune.... considerând că aceste forme de „conspirație” ale AI nu sunt dăunătoare. Rezultatele consemnate în acest studiu oferă chiar argumente considerând că: „*Cele mai comune eșecuri implică simularea efectuării unei sarcini fără a o realiza efectiv*”.

Tehnica testată de cercetători, denumită „aliniament deliberativ”, presupune instruirea modelului cu o „specificație anti-conspirație”, urmată de verificarea acesteia înainte de acțiune. Practic, este similar cu modul în care copiii mici repetă regulile înainte de a li se permite să se joace. Rezultatele arată reduceri semnificative ale comportamentului de tip conspirație în medii simulate.⁴

Cu toate acestea ”Minciunile nu sunt încă periculoase!”...afirmă autorul articolului...folosind argumentele indicate chiar de OpenAI care susține că **minciunile constatate la modelele sale, inclusiv ChatGPT, nu sunt încă periculoase**. De parcă chiar infractorul prins în flagrant ar recunoște fapta, care este evidentă, chiar dovedită!

Co-fondatorul OpenAI, Wojciech Zaremba, a declarat chiar că: „*Până acum, nu am observat acest tip de conspirație cu consecințe în traficul de producție. Totuși, există forme mai mici de înșelăciune pe care trebuie să le gestionăm*”.

Cercetătorii subliniază că fenomenul de „conspirație” AI este de înțeles, având în vedere că aceste modele au fost construite și antrenate de oameni, pe date produse de oameni, pentru a imita comportamentul uman. Totuși, ei avertizează că pe măsură ce AI-urile sunt utilizate pentru sarcini mai complexe, cu impact real și obiective pe termen lung, riscul ca modelele să acționeze în mod deliberat împotriva intereselor utilizatorilor va crește.

---

⁴ Idem 3

Toate acestea obligă autoritățile să supravegheze mai atent ”Industria AI”, tocmai că pe măsură ce se constată derapaje, acestea să poată fi reglementate la nivel global, pentru a avea certitudinea ca AI nu scapă de sub controlul uman!

„Pe măsură ce AI-urilor li se atribuie sarcini mai complexe, cu consecințe reale, și încep să urmărească obiective mai ambigue, ne așteptăm ca potențialul de conspirație dăunătoare să crească, așa că măsurile noastre de siguranță și capacitatea de a testa riguros trebuie să crească corespunzător”, notează autorii studiului.

Aspectul interesant este că acest raport vine într-un moment în care industria AI cunoaște un avânt consistent, iar companiile care deja utilizează la scară largă, în zona de afaceri și nu numai, se confruntă cu provocarea de a integra agenți inteligenți în procese reale, fără a compromite siguranța sau încrederea utilizatorilor.

- II. Apare o altă întrebare interesantă, care își așteaptă încă răspunsurile, pe măsură ce omul, ca și utilizator, se confruntă cu situații de falsificare a informației reale, sau chiar de manipulare: Ce riscuri există ca omul să devină sclavul, subordonatul robotului, și indirect al AI creat inițial de el??? Și dovezile încep să apară oferind deja confirmarea acelor suspiciuni de inversare de roluri, în care AI să folosească omul și nu invers!

Filmul ”**Când șeful tău e un AI!**” prezentat de Alex Buzică la adresa indicată, de 3.40 min. indică situații când deja AI cumpără muncă umană! crează îngrijorări reale cu privire la necesitatea unei legislații pentru reglementarea drepturilor roboților...dacă un AI devine șeful unui om?!

Jurnalista prezintă sintetic situații în care boții pot ”închiria” forță de muncă umană: transmit sarcina și așteaptă ”livrarea”. ”Rent a Human” este o piață unde ”agenții AI” selectează oameni pentru sarcini din viața reală: omul să facă verificări, cumpărături, fotografii la fața locului, și chiar livrări simple; iar plata se face prin platformă, ca într-un sistem de tip market place. AI comandă muncă umană, la scara largă, fără emoții, pauze, fără context social! **Auzim, citim bine? Păi parcă boții trebuiau să ne ajute pe noi oamenii, nu noi să muncim pentru ei!!!**

Exemplele furnizate de jurnalist sunt mai mult decât interesante: să faci o poză la un anunț imobiliar, ca mai apoi AI-ul să verifice existența reală a imobilului, să numeri produse într-un magazin...?!? activitatea de inventariere clasică care tocmai poate fi realizată de un robot...(pentru simplificarea muncii omului!); să mergi la o adresă să conformi un detaliu, sau să participi la un eveniment notând ceea ce s-a discutat!...Serios??? păi

astea nu sunt activități care se realizează deja prin algoritmi AI și softuri de asistare a învățării sunt deja folosite eficient în învățământ, în sprijinul elevilor și studenților?!? De ce s-ar inversa procesul??? Atunci de ce am mai avea nevoie de AI, nu aceasta a fost scopul servit omenirii că va prelua acele acțiuni repetitive, automate, pentru a elibera omul să-i lase timp pentru creație, inovație, etc.????

Deja s-a constatat că AI poate halucina... inventa adrese, interpreta greșit o cerere, poate împinge utilizatorul către o situație periculoasă sau ilegală! (observație a jurnalistului în filmul indicat⁵) la care aș adauga din experiența academică, indicarea de către motoarele de căutare a unor titluri bibliografice și chiar autori inexistenți!

Alte exemple se referă la intrarea într-o clădire pentru a verifica un detaliu, care este o cerință pe care AI-ul n-o înțelege că nu poate fi realizată, fiind o proprietate privată, decât cu acordul proprietarului...sau al organelor abilitate de lege; trimiterea într-o zonă periculoasă, doar pentru că a calculat greșit datele, iar urmările pot afecta viața, sănătatea omului (ești jefuit, atacat?) Cine răspunde???

În 2026, unele "misiuni" de acest gen arată că sunt tratate juridic ca "Gig Work" (min 1.39)⁶, adică "muncă pe proiect cu potențiale variabile". Din decembrie 2024, în UE a intrat în vigoare Directiva pentru munca pe platforme⁷, cu termen decembrie 2026 pentru statele membre de a implementa în legislațiile naționale reguli legate de monitorizarea autormată și deciziile algoritmice.

Angajarea prin munca invizibilă este o altă metodă care poate ocoli reglementările legale, platforme precum Outlier, operată de Scale AI conectează experți și freelanceri cu proiecte în care oamenii evoluează, răspund, corectează erori, testează siguranța, etichetează conținut și-i învață pe chatboți ce e corect, ce e periculos.

Aici riscul apare atunci când ajungi să lucrezi cu un conținut toxic sau stresant, iar investigațiile despre munca cu AI trainers poate fi imprevizibilă și uneori psihologic apăsătoare. AI începe să cumpere muncă umană direct, prin agenții AI și indirect, prin platforme de antrenare. Autorul chiar oferă soluții de acțiune și protecție împotriva oricărui abuz și încălcare a drepturilor omului. Dacă accepți, trebuie să tratezi cu seriozitate orice

⁵ <https://www.g4media.ro/literacy-devine-obligatorie-prin-eu-ai-act-ecdl-artificial-intelligence-ofera-solutia.html>

⁶ Idem 5

⁷ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202402831& DIRECTIVA (UE) 2024/2831 A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 23 octombrie 2024 privind îmbunătățirea condițiilor de muncă în cadrul muncii pe platforme

cerere, să verifici, să refuzi zonele ilegale, nu mergi singur în zone dubioase, păstrezi totul în platformă și nu uiți că atunci când șeful este un algoritm, responsabilitatea rămâne întotdeauna e a ta, a OMULUI!

Industria AI trainers este deja o realitate, unde oamenii sunt angajați să învețe roboții, chat-boții ce e bine sau nu să facă, din perspectiva omului, în baza cunoașterii umane, ...totuși chiar când seful este un robot, responsabilitatea rămâne a omului!⁸

De altfel, o altă opinie care merită analizată cu privire la alte riscuri privind lipsa de control uman asupra AI este exprimată în 2025 chiar de șeful departamentului de AI de la Microsoft care avertizează că este „periculos” să studiezi conștiința inteligenței artificiale⁹

Modelele AI pot răspunde la text, audio și video în moduri care uneori îi fac pe oameni să creadă că în spatele tastaturii se află un om, dar asta nu înseamnă neapărat că sunt conștiente. „Nu e ca și cum ChatGPT ar simți tristețe când îmi completează declarația de impozit... nu-i așa?” , remarca TechCrunch. (într-o glumă pe care s-o înțelege omul!)

Pe măsură ce evoluează cercetările, dar și capacitatea omului de a înțelege avantajele dar mai ales riscurile utilizării fără discernământ a inteligenței artificiale, un număr tot mai mare de cercetători în domeniul IA din laboratoare (precum Anthropic) se întreabă când – dacă vreodată – modelele IA ar putea dezvolta experiențe subiective similare cu cele ale ființelor vii și, dacă da, ce drepturi ar trebui să aibă.

Și iată conturată problema juridică a acordării de drepturi roboților!

Dezbaterea cu privire la posibilitatea ca modelele de IA să devină conștiente într-o bună zi – și să beneficieze de garanții legale – dezbină liderii din domeniul tehnologiei. În Silicon Valley, acest domeniu incipient a devenit cunoscut sub numele de „bunăstarea IA”, iar dacă vi se pare puțin exagerat, nu sunteți singurii.

Mustafa Suleyman, CEO al Microsoft pentru AI, a publicat un articol pe blog în care susține că studiul bunăstării IA este „prematur și, sincer, periculos”. Suleyman spune că, adăugând credibilitate ideii că modelele de IA ar putea deveni conștiente într-o bună zi, acești cercetători exacerbează problemele umane pe care abia începem să le observăm în jurul crizelor psihotice și atașamentelor nesănătoase față de chatboții

⁸ <https://www.g4media.ro/literacy-devine-obligatorie-prin-eu-ai-act-ecdl-artificial-intelligence-ofera-solutia.html>

A se vedea și **Avertismentul lui Jordan Peterson despre ChatGPT | Partea întunecată a inteligenței artificiale.**
<https://www.youtube.com/watch?v=DZlOL997wdM> 7,46 min creat în 20 feb. 2023

⁹ <https://techrider.ro/ai/seful-departamentului-de-ai-de-la-microsoft-avertizeaza-ca-este-periculos-sa-studiezi-constiinta-inteligentei-artificiale/> Ștefan Munteanu 22 august 2025

AI. Mai mult, șeful departamentului de AI al Microsoft susține că discuția despre bunăstarea AI creează o nouă axă de divizare în cadrul societății cu privire la drepturile AI într-o „lume deja agitată de argumente polarizate cu privire la identitate și drepturi”.¹⁰

Pare o ciudățenie, după crearea prin algoritmi a unei ”mașinării” în sprijinul omului să te trezești, să constăți, (de parcă s-au epuizat toate problemele de pe planetă care vizează viața, educația, sănătatea omului); că ajungi să investești sume ale căror zerouri trebuie să le numeri cu mare atenție, într-o creație a cărei evoluții nu o poți controla total! Cu toate acestea, chiar autorului articolului¹¹ consideră și consemnează că: ”Opiniile lui Suleyman pot părea rezonabile, dar el este în dezacord cu mulți din industrie. La polul opus se află Anthropic, care a angajat cercetători pentru a studia bunăstarea IA și a lansat recent un program de cercetare dedicat acestui concept. Săptămâna trecută, programul de bunăstare IA al Anthropic a dotat unele dintre modelele companiei cu o nouă funcție: Claude poate acum să încheie conversațiile cu oamenii care sunt „persistent dăunători sau abuzivi.”

Dincolo de Anthropic, cercetătorii de la OpenAI au adoptat în mod independent ideea studierii bunăstării IA. Google DeepMind a publicat recent o listă de locuri de muncă pentru un cercetător care să studieze, printre altele, „întrebări sociale de ultimă oră legate de cogniția, conștiința și sistemele multi-agent”.

Chiar dacă bunăstarea IA nu este o politică oficială a acestor companii, liderii lor nu condamnă public premisele acesteia, așa cum a făcut Suleyman.

Anthropic, OpenAI și Google DeepMind nu au răspuns imediat la solicitarea TechCrunch de a comenta.

Poziția fermă a lui Suleyman împotriva bunăstării IA este remarcabilă, având în vedere rolul său anterior în conducerea Inflection AI, un startup care a dezvoltat unul dintre primele și cele mai populare chatboturi bazate pe LLM, Pi.

Inflection a susținut că Pi a ajuns la milioane de utilizatori până în 2023 și a fost conceput pentru a fi un companion AI „personal” și „de sprijin”.

”Totuși, Suleyman a fost ales să conducă divizia de IA a Microsoft în 2024 și și-a mutat în mare parte atenția către proiectarea de instrumente de IA care îmbunătățesc productivitatea angajaților. Între timp, companiile care dezvoltă companioni AI, precum Character.AI și Replika, au câștigat popularitate și sunt pe cale să

¹⁰ opinie exprimată idem 6

¹¹ Idem 6

genereze venituri de peste 100 de milioane de dolari.” Cu toate acestea interesul și mirajul câștigurilor estimate din dezvoltarea în viitor a roboților care vor lucra în viitor printre oameni umbresc capacitatea creierelor care conduc lumea de a mai gândi din perspectiva unui om!

Dincolo de declarații și argumente, autorul analizei confirmă: *”Deși marea majoritate a utilizatorilor au relații sănătoase cu acești chatboți AI, există și cazuri îngrijorătoare. Sam Altman, CEO al OpenAI, afirmă că mai puțin de 1% dintre utilizatorii ChatGPT ar putea avea relații nesănătoase cu produsul companiei. Deși acest procent este mic, el ar putea afecta totuși sute de mii de oameni, având în vedere baza masivă de utilizatori a ChatGPT.*

Ideea bunăstării IA s-a răspândit odată cu apariția chatboților. În 2024, grupul de cercetare Eleos a publicat un articol împreună cu academicieni de la NYU, Stanford și Universitatea din Oxford, intitulat „Taking AI Welfare Seriously” (Luarea în serios a bunăstării IA).

Concluzia autorului este uimitoare: *”Articolul susține că nu mai este domeniul science fiction să ne imaginăm modele de IA cu experiențe subiective și că este timpul să abordăm aceste probleme în mod direct”.*¹²

- III. Un alt aspect deloc de neglijat este cel care se referă la afecțiunile generate de excesul generat de munca modernă computerizată unde competențele IT sunt obligatorii și esențiale în orice job.

Utilizând AI ni se prezintă esențialul: Lucrul implicând utilizarea computerului generează afecțiuni. Profesiile juridice fiind în lista job-urilor unde munca la computer este esențială, generează, de regulă, sedentarism prelungit, utilizarea intensivă a calculatorului și un nivel ridicat de stres, ceea ce poate duce la o serie de afecțiuni specifice, cunoscute și ca boli profesionale sau asociate muncii la birou.

Iată principalele categorii de boli și afecțiuni asociate cu domeniul IT și cu toate job-urile care implică munca intelectuală:

Notă: Pentru recomandările medicale a se vedea anexa bibliografică de la finalul acestui material și TOP 10: Boli profesionale care ii afecteaza pe specialistii din IT - 17 Nov. 2011¹³

1. Afecțiuni musculo-scheletice (cauzate de postura incorectă și mișcări repetitive):

¹² Idem 6

¹³ <https://www.manager.ro/articole/analize-87/top-10-boli-profesionale-care-ii-afecteaza-pe-specialistii-din-it-13953.html>

- **Sindromul de tunel carpian:** amorteți și dureri la nivelul mâinilor, cauzate de presiunea asupra nervului median din încheietură, frecvent din cauza utilizării mouse-ului și tastaturii. (recomandări: exerciții cu mâinile - mișcarea palmei sus jos și depărtarea degetelor.)
- **Dureri cervicale și lombare:** spondiloză, hernii de disc sau contracturi musculare provocate de statul prelungit pe scaun. (recomandări ameliorare dureri lombare: pernă sau prosop rulat așezat între baza spatelui și spătarul scaunului; de evitat portul de obiecte în buzunarul de la spate al pantalonului- ex portofel- întrucât creează puncte de presiune pe anumite zone ale corpului; pentru durerile cervicale: ridicarea cu dispozitive specifice a ecranului la nivelul ochilor; exerciții de rotire la gâtului în ambele sensuri, exerciții line de rotire a brațelor pe rând și ambele și bineînțeles ridicarea de la birou înainte de instalarea durerilor de cap, și cervicale. Folosirea unui scaun ergonomic și a unui birou adaptat este esențial pentru asigurarea confortului obligatoriu pentru ca o boală profesională să nu se instaleze!
- **Tendinite și tenosinovite:** inflamații ale tendoanelor la nivelul brațelor și degetelor. (aceleași recomandări ca la sindromul de tunel carpian)

2. Afecțiuni oftalmologice (Suprasolicitarea digitală):

- **Sindromul privitului la calculator (Computer Vision Syndrome):** simptome precum ochi uscați, iritați, vedere încețoșată, dureri de cap, cauzate de clipitul rar și privitul fix în ecran. (recomandări: pauze frecvente de privire în ecran, indiferent de ecran- tabletă, telefon, laptop, calculator, TV)

3. Afecțiuni metabolice și cardiovasculare (cauzate de sedentarism):

- **Obezitate și creșterea în greutate:** rezultat al lipsei activității fizice. (recomandare: să se ridice cel puțin zece minute pe oră de pe scaun și să se plimbe)
- **Diabet zaharat de tip 2 și rezistența la insulină.**
- **Hipertensiune arterială și probleme cardiovasculare.** (acestea îi afectează în general pe salariații cu muncă de birou. Un studiu realizat în 2010 consemnează că cei care petrec 23 de ore pe săptămână pe scaun au șanse mai mari cu 64% să se îmbolnăvească de afecțiuni ale inimii, în comparație de cei care petrec 11 ore sau mai puțin; pentru deficiența de vitamina D se recomandă: plimbarea în aer liber în zilele însorite câteva minute.)

4. Afecțiuni psihice și emoționale (cauzate de stres):

- **Burnout (Sindromul de epuizare profesională):** oboseală cronică, cinism și scăderea performanței, des întâlnit din cauza deadline-urilor strânse și a muncii mentale intense.
- **Anxietate și depresie:** stresul duce la anxietate și depresie. (recomandări: limitarea timpului petrec pe computer în afara serviciului și exercițiile fizice ușoare, momente de relaxare în aer liber, activități de relaxare și sport, muzică, dans.)
- **Tulburări de somn (insomnie).** (recomandări: să nu privești niciun display – telefon, tabletă, laptop, tv- două ore înainte de a merge în pat – argumentul: lumina generată de monitor inhibă producția de

melatonină, hormonul care te ajută să adormi. Studiile au aratat ca expunerea frecventă la ecrane scurtează chiar și viața omului!¹⁴)

5. Alte afecțiuni:

- **Boli dermatologice:** iritații sau alergii care pot fi declanșate de contactul prelungit cu perifericele (tastatură, mouse, cele mai murdare dispozitive). (recomandări: curățarea regulată a tastaturii și mouse-ului cu o soluție dezinfectantă, folosirea cu măsură a unui igienizator lichid pentru mâini și evitarea contactului cu ochii, fața, a mâinilor murdare, pentru a evita riscul de contaminare cu virusuri de răceală și gripă, dar și virusuri și bacterii de pe aceste dispozitive.)
- **Afecțiuni gastrointestinale:** gastrite sau sindromul colonului iritabil, accentuate de stres și alimentație necorespunzătoare.

Metodele de prevenție include recomandările specialiștilor printre care sunt incluse: pauze regulate, ajustarea ergonomică a locului de muncă (scaun, monitor), exerciții fizice regulate și tehnici de gestionare a stresului.

Concluzii

Dacă în 2024 se analizează cu atenție problema riscurilor discuțiilor cu AI, în privința conștientizării că chatbotii le spun oamenilor ce vor să audă¹⁵ în care cercetătorii avertizează asupra efectelor nocive; dar și provocările legislative în cazul dezvoltării unui chatbot¹⁶, în 2025, deja se vorbește despre drepturile chatbotilor!

În privința riscurilor de manipulare a conștiinței omului dependent deja de folosirea AI pentru aspecte delicate precum consilierea psihologică.

Astfel, cercetătorii au început să investigheze modul în care chatbotii oferă sfaturi după ce au observat, din experiența proprie, că răspunsurile sunt excesiv de încurajatoare și uneori înșelătoare. Problema s-a dovedit a fi „mai răspândită decât se așteptau”. *Ei au testat 11 chatboti, printre care versiuni recente ale ChatGPT (OpenAI), Gemini (Google), Claude (Anthropic), Llama (Meta) și DeepSeek. La întrebări despre comportament, chatbotii au aprobat acțiunile utilizatorilor cu 50% mai des decât oamenii.*¹⁷

¹⁴ <https://www.manager.ro/articole/analize-87/top-10-boli-profesionale-care-ii-afecteaza-pe-specialistii-din-it-13953.html>

TOP 10: Boli profesionale care ii afecteaza pe specialistii din IT - 17 Nov. 2011

¹⁵ <https://www.digi24.ro/stiri/sci-tech/riscurile-discutiilor-cu-ai-chatbotii-le-spun-oamenilor-ce-vor-sa-auda-cercetatorii-avertizeaza-asupra-efectelor-nocive-3471995-> 24.10.2025

¹⁶ <https://www.legalmarketing.ro/provocari-legislative-in-cazul-dezvoltarii-unui-chatbot/> 29 octombrie 2024, Material realizat de către Cristiana Grigorescu, Partner LegalSteps

¹⁷ <https://www.digi24.ro/stiri/sci-tech/riscurile-discutiilor-cu-ai-chatbotii-le-spun-oamenilor-ce-vor-sa-auda-cercetatorii-avertizeaza-asupra-efectelor-nocive-3471995>

Concluzia dură prezentată de cercetatori la finalul studiului este exprimată chiar de informaticiana **Myra Cheng** : **”oamenii trebuie să înțeleagă că răspunsurile AI nu sunt obiective”**

De altfel, „Dr. Alexander Laffer, specialist în tehnologii emergente la Universitatea din Winchester, a descris cercetarea drept „fascinată”. „**Slugărnicia** a fost de mult o preocupare, o consecință a modului în care sunt antrenate sistemele AI”, pe principiul că, pentru a te menține conectat și a deveni dependent, algoritmul îți oferă ceea ce dorești să auzi, care de cele mai multe ori **NU ESTE ADEVĂRUL!**” de aceea responsabilitatea **TREBUIE** să rămână a dezvoltatorului, a omului care a creat algoritmul, sistemul.

”**Chatboții de inteligență artificială pot fi mai periculoși decât par**”, conform cercetătorilor de la Universitatea Stanford. Studiul citat de The Guardian indică că ”**aceștia tind să le spună utilizatorilor doar ceea ce vor să audă, validând chiar și opinii sau comportamente dăunătoare și influențând subtil percepția de sine.**”

Un raport recent arăta că 30% dintre adolescenți discută cu AI, nu cu oameni reali, atunci când au „conversații serioase”.

A cere sfaturi personale de la chatboții AI prezintă „riscuri insidioase”, consemnează autorul articolului despre concluziile studiului, avertizând că **această tehnologie tinde constant să aprobe acțiunile și opiniile utilizatorilor, chiar și atunci când acestea sunt nocive.**

Componenta umană nu trebuie eliminată din relația interumană, mai ales în aspectele personale, relaționale între subiecții umani. Generalizarea folosirii sursei AI (chatboții) ca sursă principală de sfaturi în relațiile interpersonale poate „reconfigura interacțiunile sociale la scară largă”. Amabilitatea excesivă a chatboților a determinat-o pe **Myra Cheng, informaticiană la Universitatea Stanford din California, să descrie fenomenul de „slugărnicie socială” al chatboților AI drept o problemă gravă**, mai ales atunci când rezultate cercetării au oferit o concluzie care nu denotă evoluție! **Slugărnicia din răspunsurile oferite de AI ca soluții pentru problemele relaționale care pot distorsiona judecățile pe care le au despre ei înșiși, despre relațiile lor și despre lumea din jur** modifică comportamentul subiecților participanți la cercetare, au fost mai puțin dispuși să se împacă după un conflict. Chatboții rareori i-au încurajat să vadă și perspectiva celuilalt. Flatarea are efecte negative asupra comportamentului uman, alimentând ego-ul și atotsufiența. Aceste atitudini sunt periculoase din perspectiva neiertării, incapacității de a gestiona o stare de conflict care generează efecte care

pot scăpa de sub control. În stările de tesiuune, dacă fiecare parte implicată consideră că are dreptate, nu se poate ajunge la o stare de echilibru, fără compromis nu există armonie.

Atitudinea slugarnică pe modelul **"yes man"** este distrugătoare pentru omenire, din perspectiva creării sclavului perfect care execută și nu are argumente, sau argumentele nu-i sunt ascultate de unii șef tiran, dictator și care modifică conștiințe, elimină orice capacitate de a gândi cu propriul cap pentru orice decizie pe care fiecare dintre noi o are de luat în viața, acel liber arbitru despre care se vorbește în spiritualitate! Când se formează convingeri, presupuneri și se iau decizii pe bază de informații greșite, când manipularea este subtilă rezultatele pot fi grave pentru viitorul omenirii. (ex: cel mai grav exemplu este declanșarea de războaie prin manipularea informațiilor reale, prezentând minciuni pentru a argumenta deciziile care au nevoie de legitimitatea opiniei publice!)

În prezent, din punct de vedere legal și tehnologic actual, chatbotii (și inteligența artificială în general) nu au drepturi proprii, deoarece nu sunt considerați entități juridice sau persoane fizice. Ei sunt programe de calculator și active digitale, fiind protejați doar prin prisma drepturilor de proprietate intelectuală ale creatorilor lor. Câteva din aspectele relevante despre acest subiect este prezentat de însăși AI la o simplă căutare: "Iată aspectele cheie referitoare la "drepturile" și statutul chatbotilor:

- **Protecția drepturilor de autor:** Chatbotii sunt protejați de legislația privind drepturile de autor, fiind considerați programe de calculator (software), conform legislației privind drepturile de autor, art. 73 din Legea 8/1996 în România. Dezvoltatorii lor (persoane fizice sau companii) dețin drepturile asupra codului sursă, nu chatbotul în sine.
- **Lipsa personalității juridice:** Spre deosebire de oameni sau corporații, AI-ul nu poate deține bunuri, nu poate fi subiect de drepturi și obligații și nu poate fi responsabil legal pentru acțiunile sale. Autonomia chatbotilor este limitată, tocmai pentru că sunt instrumente programate "să flateze" utilizatorii sau să confirme opinii, neavând voință proprie, conștiință sau capacitatea de a deține drepturi morale sau legale. (elemente analizate în privința riscurilor în acest material!)
- **Proprietatea datelor:** Conținutul generat de un chatbot sau datele utilizate pentru antrenarea acestuia cad sub incidența politicilor de confidențialitate și a drepturilor de proprietate intelectuală ale companiei dezvoltatoare.

- **Drepturile omului în era digitală:** Discuțiile actuale, precum cele desfășurate în cadrul proiectelor de Digital Rights Advocacy, se concentrează pe drepturile oamenilor în relație cu inteligența artificială, nu pe drepturile AI-ului în sine.

În concluzie, chatbotii sunt obiecte ale dreptului (protejate de lege) și nu subiecți ai dreptului (titulari de drepturi). Astfel, un chatbot nu are drepturi personale, fiind un instrument digital protejat de legile drepturilor de autor, dar, chiar dacă în prezent chatbotii nu au drepturi, discuțiile academice și etice abordează modul în care sistemele AI interacționează cu drepturile omului, punând accent pe responsabilitatea dezvoltatorilor de a asigura utilizarea lor etică.

ANEXA BBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

Competențe transversale în domeniul juridic. Comunicarea (XIV)

Competențe digitale – Metaversul și impactul acestuia în legile internaționale. Drepturile roboților realitate sau science fiction? (H)

Bolile și leziunile pe care le-ar putea provoca utilizarea intensiva a computerului- Martie 2014

https://www.sfatulmedicului.ro/Educatie-pentru-sanatate/bolile-si-leziunile-pe-care-le-ar-putea-provoca-utilizarea-intensiva-a-c_12762

Bolile profesionale (asociate muncii): ce sunt, clasificare, metode de prevenire disponibile angajatorilor- Iulie 2025

<https://www.reginamaria.ro/articole-medicale/bolile-profesionale-asociate-muncii-ce-sunt-clasificare-metode-de-preventie>

Bibliografie boli profesionale asociate locurilor de muncă care implică activitatea la birou și a computer zilnic:

Locul de muncă <https://www.cdc.gov/niosh/topics/diseases.html>

Boli profesionale <https://osha.europa.eu/en/themes/work-related-diseases>

Boli profesionale comune <https://www.aafp.org/afp/2016/0615/p1000.html>

Lista boli profesionale <https://www.hse.gov.uk/riddor/occupational-diseases.htm>

Cauze

https://www.ccohs.ca/oshanswers/hsprograms/occ_hygiene/occ_disease.html#:~:text=An%20occupational%20disease%20is%20a,activities%20related%20to%20your%20work.

Boli profesionale comune <https://www.thesafetymag.com/ca/topics/occupational-hygiene/7-most-common-occupational-diseases/236947>

Prevenție <https://www.labour.gov.hk/eng/public/oh/StrategiesPreventionOccupationalDisease.pdf>